

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, 2 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift och 5 § lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att sjukförsäkringslagen, lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift och lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift ändras. Det föreslås att grunden för sjukförsäkringspremien för en begränsat skattskyldig arbetstagare som arbetar utomlands skall preciseras när en utländsk arbetsgivare betalar lönen. Enligt propositionen får inte de avdrag som avses i inkomstskattelagen göras från den försäkringslön som ligger till grund för den försäkrades sjukförsäkringspremie.

Det föreslås att bestämmelsen om finska arbetsgivares skyldighet att göra årsanmälan ändras. Det föreslås att i sjukförsäkringslagen tas in en befogenhet att genom förordning av

statsrådet föreskriva om redovisningen till Folkpensionsanstalten av de försäkrades sjukförsäkringspremier som uppbärs hos begränsat skattskyldiga. Vidare ändras definitionen av arbetsgivare i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Det föreslås att bestämmelsen om fastställandet av avgiftsklassen för arbetsgivares folkpensionsavgift preciseras. Avgiftsklassen för folkpensionsavgiften bestäms med hjälp av den finska arbetsgivarens avgiftsklass när en finsk arbetsgivare sänder en arbetstagare till ett utländskt koncernföretag inom samma ekonomiska helhet och den sändande finska arbetsgivaren betalar folkpensionsavgiften i stället för den utländska arbetsgivaren.

De föreslagna lagändringarna avses träda i kraft vid ingången av 2004.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Sjukförsäkringslagen

Arbetsgivares årsanmälan

En finsk arbetsgivare är enligt 37 § 3 mom. sjukförsäkringslagen skyldig att för fastställande av sjukförsäkringspremien tillställa skatteförvaltningen en årsanmälan enligt ett av Skattestyrelsen fastställt formulär om den arbetstagare som sänds utomlands och om hans eller hennes lön. Om arbetstagaren har sänts till ett utländskt moder-, dotter- eller systerföretag inom samma ekonomiska helhet som det sändande företaget, är den finska arbetstagaren med stöd av 2 a § 2 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) skyldig att betala arbetsgivares socialskyddsavgift för det utländska koncernföretagets räkning. Skyldigheten att ge en årsanmälan gäller alltid den finska sändande arbetsgivaren, även om denna inte betalar den utsända arbetstagarens lön.

Den finska arbetsgivaren skall meddela skatteförvaltningen den s.k. försäkringslön som avses i 33 a § 1 och 2 mom. sjukförsäkringslagen. Denna försäkringslön utgör grund för den försäkrades sjukförsäkringspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift när den som arbetar utomlands får sådan skattefri arbetsinkomst utomlands som avses i 77 § inkomstskattelagen (1535/1992) eller är begränsat skattskyldig.

Den i 2 a § 2 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift föreskrivna skyldigheten att för ett utländskt koncernbolags räkning betala arbetsgivares socialskyddsavgift kan också gälla en situation där den utsända arbetstagaren inte uppfyller villkoren för skattefri arbetsinkomst utomlands i 77 § inkomstskattelagen. En sådan sjukförsäkringspremie för allmänt skattskyldiga försäkrade fastställs på basis av den beskattningsbara förvärvsinkomsten vid kommunalbeskatt-

ningen och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift bestäms utgående från den lön som avses i 13 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

Det föreslås att 37 § 3 mom. sjukförsäkringslagen ändras så att en finsk arbetsgivares skyldighet att göra anmälan om den lön som ligger till grund för avgiften och löntagaren också skall gälla den senast nämnda situationen. Den finska arbetsgivaren anmäler till skatteförvaltningen den lön som betalas till en arbetstagare som sänts till ett utländskt koncernbolag i det fall denna lön beaktas vid fastställandet av den försäkrades sjukförsäkringspremie och arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift. Dessutom preciseras grunderna för arbetsgivarens anmälningsskyldighet. Uppgifterna om lönen och löntagaren ges för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie och för tillsyn över betalningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Avdrag från försäkringslönen

De begränsat skattskyldiga börjar vid ingången av 2004 omfattas av skyldigheten att betala den försäkrades sjukförsäkringspremie. För dem som arbetar utomlands utgör försäkringslönen grunden för premien. Enligt 41 § 3 mom. sjukförsäkringslagen (364/1963) är den finska arbetsgivare som sänder arbetstagaren utomlands skyldig att uppbära sjukförsäkringspremien, om arbetsgivaren betalar arbetstagarens lön. Arbetsgivaren uppbär premien hos en begränsat skattskyldig på det sätt som bestäms om uppbörd av källskatt i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. Från den försäkringslön som ligger till grund för premien får inte de avdrag som avses i inkomstskattelagen göras.

En finsk arbetsgivare är inte skyldig att uppbära den försäkrades sjukförsäkringspremie för en sådan begränsat skattskyldig utländsk arbetstagare vars lön betalas av den utländska arbetsgivaren. Arbetstagaren ansva-

rar då själv för betalningen av den försäkrades sjukförsäkringspremie. Premien fastställs på basis av försäkringslönen med iakttagande av det förfarande som avses i 3 kap. lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/1978). När lönebetalaren inte uppbär premien direkt från lönen, bestämmer Helsingfors skatteverk premien i den ordning som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995). I praktiken innebär detta att från den inkomst som ligger till grund för premien, dvs. från försäkringslönen, får avdrag enligt inkomstskattelagen göras.

En begränsat skattskyldig arbetstagare som sänts utomlands skall ha samma ställning vad sjukförsäkringspremien beträffar oavsett om lönen betalas av den finska eller den utländska arbetsgivaren. Därför föreslås att avdrag enligt inkomstskattelagen inte heller får göras från den försäkringslön som utgör grunden för premien när den utländska arbetsgivaren betalar lönen. Om detta bestäms genom en ändring av 41 § 4 mom. sjukförsäkringslagen.

Redovisning av sjukförsäkringspremierna till Folkpensionsanstalten

I sjukförsäkringslagen anges inte särskilt när en begränsat skattskyldigs sjukförsäkringspremier skall redovisas till Folkpensionsanstalten. I skatteförvaltningen inflyter premierna tillsammans med källskatterna till kontot för källskatter. Skatteförvaltningen får i januari året efter betalningsåret årsanmälningar av betalarna, där de skatter och premier som betalats under det föregående året har specificerats. Utgående från uppgifterna i årsanmälningarna är det möjligt att avskilja de influtna sjukförsäkringspremiebetalningarna från källskattebetalningarna. Efter att premierna och skatterna har skiljts åt kan det sammanlagda beloppet av premier redovisas till Folkpensionsanstalten.

Det föreslås att till sjukförsäkringslagen fogas en ny 41 a §, i vilken ingår ett bemyndigande om redovisning av den försäkrades sjukförsäkringspremier. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om när och hur skatteförvaltningen till Folkpensionsanstalten skall redovisa de sjukförsäkringspremier

som uppburits hos begränsat skattskyldiga. Avsikten är att premierna skall redovisas till Folkpensionsanstalten en gång om året i juni året efter att premierna betalats.

1.2. Lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

I 2 § 4 mom. definieras en arbetsgivare. I bestämmelsen hänvisas till 14 § lagen om forskottsuppbörd, där det med arbetsgivare avses den för vars räkning det arbete utförs för vilket lönen betalas. Den gällande definitionen omfattar inte en finsk arbetsgivare som sänder en arbetstagare utomlands och som med stöd av 2 a § 2 mom. är skyldig att betala arbetsgivares socialskyddsavgift i stället för ett utländskt koncernbolag. Det föreslås att definitionen ändras så att också en finsk arbetsgivare enligt 2 a § 2 mom. är en arbetsgivare som avses i denna lag.

1.3. Lag om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift

Arbetsgivarna är för finansieringen av folkpensionsutgifterna skyldiga att betala arbetsgivares folkpensionsavgift. Om avgiften bestäms i folkpensionslagen (347/1956), lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift samt i lagen om den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift (1206/2001), nedan avgiftslagen. Enligt 3 § folkpensionslagen har avgiften för privata arbetsgivare graderats i tre olika avgiftsklasser i förhållande till de avskrivningar som arbetsgivaren har gjort på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar och de löner arbetsgivaren har betalat.

Om graderingen av arbetsgivares folkpensionsavgift bestäms närmare i 5 § avgiftslagen. Enligt 2 mom. bestäms avgiftsklassen för arbetsgivares folkpensionsavgift utifrån de normala avskrivningar som uppgivits i beskattningen för det näst närmaste skatteåret

före betalningsåret och som har gjorts på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar och utifrån de löner som utbetalats under samma skatteår. Det finns tre avgiftsklasser.

Till den lägsta avgiftsklassen, avgiftsklass I, hör de arbetsgivare vars årliga avskrivningar uppgår till högst 50 500 euro eller avskrivningarnas andel av lönerna, om avskrivningar överstiger 50 500 euro, är mindre än 10 procent. Till avgiftsklass II hör de arbetsgivare vars årliga avskrivningar överstiger 50 500 euro och utgör minst 10 procent men högst 30 procent av de utbetalda lönerna. Till den högsta klassen, avgiftsklass III, hör de arbetsgivare vars avskrivningar överstiger 50 500 euro och samtidigt överstiger 30 procent av lönerna. En arbetsgivare som inte idkar affärsverksamhet och som inte beskattas med stöd av inkomstskattelagen, hör till avgiftsklass I. Arbetsgivares folkpensionsavgift som affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002) betalar fastställs på samma sätt som avgiften för en privat arbetsgivare.

Arbetsgivares socialskyddsavgift består av arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, och om deras storlek bestäms i avgiftslagen. I 5 § har arbetsgivares folkpensionsavgift graderats i tre avgiftsklasser på det sätt som redogjorts för ovan. I lagen finns ingen bestämmelse om huruvida avgiftsklassen för folkpensionsavgiften fastställs på basis av den finska eller den utländska arbetsgivarens löne- och avskrivningsuppgifter när den finska arbetsgivaren med stöd av 2 a § 2 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift betalar arbetsgivares socialskyddsavgift i stället för ett utländskt koncernföretag.

Det nuvarande avgifts- och anmälningssystemet blir mer komplicerat både för den som betalar och den som får avgiften, om den finska arbetsgivaren för arbetstagare som sänts utomlands är tvungen att betala arbetsgivares folkpensionsavgift i annan avgiftsklass än för dem som arbetar i Finland. En utländsk arbetsgivare, i vars tjänst den utsända arbetstagaren är, har inte skyldighet att till skatteförvaltningen i Finland anmäla uppgifterna om det totala beloppet av avdrag som godkänts vid företagets beskattning och de

betalda lönerna.

I propositionen föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift för arbetstagare som sänts utomlands skall betalas i enlighet med den sändande finska arbetsgivarens avgiftsklass även när avgiften betalas i stället för ett utländskt koncernföretag. Ändringen görs genom att ett nytt 4 mom. om detta fogas till 5 § avgiftslagen.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna ändringen av arbetsgivarens skyldighet att göra årsanmälan beräknas gälla löneuppgifterna för några hundra arbetstagare. Inhämtandet av dessa uppgifter av det utländska koncernföretag som betalar lönen föranleder i någon mån extra arbete för den finska arbetsgivarens löneförvaltning. Antalet begränsat skattskyldiga utsända arbetstagare, från vilkas försäkringslön det hade varit möjligt att göra avdrag enligt inkomstskattelagen, beräknas också uppgå till ett hundratal.

Antalet finska arbetsgivare som skall betala arbetsgivares socialskyddsavgift i stället för ett utländskt företag inom samma ekonomiska helhet är för närvarande lågt. Myndigheterna har inte sådana uppgifter om löner och antalet avskrivningar vid dessa utländska koncernföretag som kan jämföras med de sändande företagens uppgifter. Därför är det inte möjligt att noggrannare bedöma propositionens verkningar på avgiftsnivån för de sändande företagens folkpensionsavgift om jämförelsegrunden är en avgiftsnivå som fastställs på basis av de utländska företagens löne- och avskrivningsuppgifter.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen av propositionen hördes finansministeriet, Skattestyrelsen, Folkpensionsanstalten och företrädare för de centrala arbetsgivar- och löntagarcentralorganisationerna.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004. De hänför sig till lagstiftningen om finansieringen av socialskyddet för dem som befinner sig utomlands och för vissa andra personer (RP 244/2002 rd, lagarna 703-707/2003). Lagstiftningen träder i kraft vid ingången av 2004.

Arbetsgivarens skyldighet att betala arbetsgivares socialskyddsavgift för ett utländskt koncernföretags räkning gäller avgifter som betalas första gången för 2004. Den nya föreslagna grunden för arbetsgivares folkpensionsavgift tillämpas därmed på avgifter som betalas på basis av löner som skall betalas

den 1 januari 2004 och senare.

5. Lagstiftningsordning

Den försäkrades sjukförsäkringspremie och arbetsgivares socialskyddsavgift är avgifter av skattenatur. Om grunderna för sådana avgifter skall bestämmas genom lag. De föreslagna smärre ändringarna av grunderna för avgiften kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 37 § 3 mom. och 41 § 4 mom.,
 sådana de lyder i lag 703/2003, samt
fogas till lagen en ny 41 a § som följer:

37 §

En finsk arbetsgivare som sänder en arbetstagarare utomlands och som betalar arbetstagararens lön eller som sänder en arbetstagarare utomlands till ett utländskt moder-, dotter- eller systerföretag inom samma ekonomiska helhet eller till ett sådant utländskt företag där den finska arbetsgivaren har bestämmande inflytande, skall för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie och tillsynen över betalningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tillställa skatteförvaltningen en årsanmälan enligt ett av Skattestyrelsen fastställt formulär om den lön som premien grundar sig på och löntagaren.

41 §

Skall sjukförsäkringspremie inte uppbäras hos en begränsat skattskyldig försäkrad, som arbetar utomlands, på det sätt som avses i 3 mom., fastställs sjukförsäkringspremien med iakttagande av det förfarande som avses i 3 kap. lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. När premien fastställs görs dock inte de avdrag som avses i inkomstskattelagen.

41 a §

Om redovisning till Folkpensionsanstalten av de sjukförsäkringspremier som uppbärs hos begränsat skattskyldiga föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 2004 .

2.

Lag**om ändring av 2 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 2 § 4 mom.,
 sådant det lyder i lag 1207/2001, som följer:

2 §

Med arbetsgivare avses i denna lag arbets-
 givare enligt 14 § lagen om förskottsupp-
 börd, Nordiska Investeringsbanken, den som
 enligt lagen om beskattning av begränsat
 skattskyldig för inkomst och förmögenhet

samt enligt lagen om källskatt för löntagare
 från utlandet är skyldig att uppbära källskatt
 samt den finska arbetsgivare som avses i
 2 a § 2 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 2004 .

3.

Lag**om ändring av 5 § lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 5 § lagen den 13 december 2001 om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift (1206/2001), sådan den lyder delvis ändrad i lag 706/2003, ett nytt 4 mom. som följer:

5 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Arbetsgivares folkpensionsavgift betalas enligt den avgiftsklass som tillämpas på den finska arbetsgivaren också när denna betalar arbetsgivares socialskyddsavgift i stället för en utländsk arbetsgivare så som bestäms i _____

2 a § 2 mom. lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Denna lag träder i kraft den 2004 .

Denna lag tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift som hänför sig till lön som skall betalas den 2004 och senare.

Helsingfors den 21 november 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) 37 § 3 mom. och 41 § 4 mom.,
sådana de lyder i lag 703/2003, samt
fogas till lagen en ny 41 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

En finsk arbetsgivare som sänder en arbetstagare utomlands och som betalar arbetstagarens lön eller som sänder en arbetstagare utomlands till ett utländskt moder-, dotter- eller systerföretag inom samma ekonomiska helhet eller till ett sådant utländskt företag där den finska arbetsgivaren har bestämmande inflytande, skall för fastställande av sjukförsäkringspremien tillställa skatteförvaltningen en årsanmälan enligt ett av Skattestyrelsen fastställt formulär om den lön och den löntagare som avses i 33 a § 1 och 2 mom.

En finsk arbetsgivare som sänder en arbetstagare utomlands och som betalar arbetstagarens lön eller som sänder en arbetstagare utomlands till ett utländskt moder-, dotter- eller systerföretag inom samma ekonomiska helhet eller till ett sådant utländskt företag där den finska arbetsgivaren har bestämmande inflytande, skall för fastställande av den *försäkrades sjukförsäkringspremie och tillsynen över betalningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift* tillställa skatteförvaltningen en årsanmälan enligt ett av Skattestyrelsen fastställt formulär om den lön som *premien grundar sig på* och löntagaren.

41 §

Skall sjukförsäkringspremie inte uppbäras hos en begränsat skattskyldig försäkrad, som arbetar utomlands, på det sätt som avses i 3 mom., fastställs sjukförsäkringspremien med iakttagande av det förfarande

Skall sjukförsäkringspremie inte uppbäras hos en begränsat skattskyldig försäkrad, som arbetar utomlands, på det sätt som avses i 3 mom., fastställs sjukförsäkringspremien med iakttagande av det förfarande

Gällande lydelse

som avses i 3 kap. lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet.

Föreslagen lydelse

som avses i 3 kap. lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. *När premien fastställs görs dock inte de avdrag som avses i inkomstskattelagen.*

41 a §

Om redovisning till Folkpensionsanstalten av de sjukförsäkringspremier som uppbärs hos begränsat skattskyldiga föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 2004 .

2.

Lag**om ändring av 2 § lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 2 § 4 mom.,
 sådant det lyder i lag 1207/2001, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Med arbetsgivare avses arbetsgivare enligt 14 § lagen om förskottsuppbörd, Nordiska Investeringsbanken, Nordiska projektexportfonden samt den som enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet samt enligt lagen om källskatt för löntagare från utlandet är skyldig att uppbära källskatt.

Med arbetsgivare avses i denna lag arbetsgivare enligt 14 § lagen om förskottsuppbörd, Nordiska Investeringsbanken, den som enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet samt enligt lagen om källskatt för löntagare från utlandet är skyldig att uppbära källskatt *samt den finska arbetsgivare som avses i 2 a § 2 mom. i denna lag.*

Denna lag träder i kraft den 2004.